Lietas Nr. C33270614
Lietas arhīva Nr. C-2706-14/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 21.jūlijā

Rīgas rajona tiesa

tiesnese Elita Stivriņa

ar sekretāri Sanitu Skuču, Andu Balodi,

piedaloties prasītāja „Ķekavas novada pašvaldības" pārstāvim /pers. B/,

atbildētājai /pers. C/, pārstāvei /pers. D/, /pers. E/,

atklātā tiesas sēdē 2014.gada 12.maijā un 2014.gada 9.jūnijā izskatīja civillietu Ķekavas novada pašvaldības prasībā pret /pers. C/ par darba tiesisko attiecību izbeigšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2014.gada 3.februārī Ķekavas novada pašvaldība iesniedza tiesā prasības pieteikumu par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar /pers. C/.

Prasības pieteikumā norāda, ka 2011.gada 28.novembrī Ķekavas novada kultūras aģentūra ar atbildētāju noslēdza darba līgumu, ar kuru viņa tika pieņemta darbā par fotogrāfi (profesiju klasifikatora kods 143101).

Saskaņā ar Ķekavas novada domes 2013.gada 27.septembra lēmuma Nr.28 „Par Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras likvidāciju, Kultūras centru un Tūrisma koordinācijas centra izveidi" 16.punktu Ķekavas novada pašvaldība, Baložu pilsētas kultūras centrs, Ķekavas pagasta kultūras centrs, Daugmales pagasta kultūras centrs, Tūrisma koordinācijas centrs un Jaunatnes iniciatīvu centrs ir Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras funkciju, tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas, lietvedības un arhīva pārņēmēja. Ķekavas novada pašvaldības izpilddirektoram dots uzdevums nodrošināt, ka Ķekavas novada pašvaldība ar 2014.gada 1.janvāri pārņem visas tiesvedību lietas, kurās, kā procesa dalībnieks ir iesaistīta Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūra, līdz ar to attiecībā uz atbildētāju, Ķekavas novada pašvaldība stājas likvidētās Kultūras aģentūras vietā.

Prasītājs norāda, ka likvidācijas komisijai dots uzdevums līdz 2013.gada 20.novembrim izvērtēt Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras amata vietu nepieciešamību. Ar 2013.gada 8.novembra rīkojumu no 2013.gada 30.decembra tiek likvidētas septiņas amata vietas, tai skaitā fotogrāfa amata vieta.

Lai nodrošinātu nodarbināto tiesības, 2013.gada 8.novembrī Ķekavas novada pašvaldības iestādēm (Ķekavas novada pašvaldības izpilddirektoram, PII „Avotiņš" vadītājam, PII „Zvaigznīte" vadītājam, PII „Ieviņa" vadītājam, PII „Bitīte" vadītājam, Ķekavas vidusskolas direktoram, Baložu vidusskolas direktoram, Pļavniekkalna sākumskolas direktoram, Ķekavas mūzikas skolas direktoram, Ķekavas mākslas skolas direktoram, Ķekavas novada sporta skolas direktoram, Reģionālās pašvaldības policijas priekšniekam, iestādes „Sociālais dienests" vadītājam, Ķekavas novada bāriņtiesas priekšsēdētājam, Jaunatnes iniciatīvu centra direktoram) tika nosūtīts informācijas pieprasījums ar lūgumu sniegt informāciju par vakantajām vietām. No Baložu vidusskolas direktores saņemta informācija, ka šajā iestādē ir vakance - sākumskolas skolotājs uz bērna kopšanas atvaļinājuma laiku.

Aģentūrā uz 2013.gada 26.novembri bija vakances Baložu pilsētas kultūras namā - noformēšanas mākslinieks, vokālais pedagogs, tautas deju kolektīva vadītājs, kormeistars un vokālā ansambļa vadītājs.

Atbildētāja bija sniegusi informāciju, ka viņai ir humanitāro zinātņu bakalaura grāds mākslā.

2013.gada 27.novembrī piedāvāja /pers. C/ noformēšanas mākslinieka amatu Baložu pilsētas kultūras namā. /pers. C/ paskaidroja, ka neskatoties uz to, ka viņai ir augstākā akadēmiskā izglītība mākslas jomā, tomēr viņa nav atbilstoši specializējusies un nevar strādāt par noformēšanas mākslinieci.

Atbildētāja 2013.gada 26.novembrī norādīja, ka viņa ir Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras darbinieku arodbiedrības biedrs. 2013.gada 28.novembrī prasītājs nosūtīja iesniegumu „Par iekrišanas sniegšanu darba tiesisko attiecību izbeigšanai ar arodbiedrības biedru". 2013.gada 6.dcembrī saņemta atbilde, ka tā nepiekrīt darba tiesisko attiecību izbeigšanai ar atbildētāju.

2013.gada 10.decembrī /pers. C/ atkārtoti piedāvāts noformēšanas mākslinieka amats Baložu pilsētas kultūras namā ar amata likmi 0,5 un mēnešalgu Ls 210,00. 2014.gada 14.decembrī ir saņemts atbildētājas lūgums sniegt papildus informāciju. 2013.gada 16.decembra vēstulē atbildētājai sniegta pieprasītā informācija ar lūgumu sniegt atbildi vienas darba dienas laikā. Likvidācijas komisija atbildi nesaņēma un 2013.gada 27.decembrī atbildētāja paziņoja, ka viņai iestājusies darba nespēja.

2014.gada 7.janvārī likvidācijas komisija atkārtoti vērsās ar iesniegumu „Par piekrišanas sniegšanu darba tiesisko attiecību izbeigšanai ar arodbiedrības biedru" Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras darbinieku arodbiedrībā. 2014.gada 15.janvārī saņemta atbilde, ka arodbiedrība nepiekrīt darba tiesisko attiecību izbeigšanai.

2014.gada 8.janvārī saņemta atbildētājas atbilde, ka viņa atsakās pieņemt darba piedāvājumu uz vakantu noformēšanas mākslinieka amatu.

Pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 9.punktu, 104.pantu, 110.panta ceturto daļu, 125.pantu, lūdz tiesu izbeigt 2011.gada 28.novembrī starp Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūru un /pers. C/ noslēgto darba līgumu un piedzīt tiesāšanās izdevumus.

[2] 2014.gada 13.martā Rīgas rajona tiesā ir saņemts atbildētājas paskaidrojums, ka starp pusēm pastāvēja darba tiesiskās attiecības, pamatojoties uz 2011.gada 28.novembra darba līgumu, ar kuru atbildētāja pieņemta darbā par fotogrāfi.

Uzskata, ka darba devēja veiktajiem pasākumiem, kas ietver darbinieku skaita samazināšanu un amata likvidāciju ir jābūt tiesiskiem. Darba devējam ir jāspēj pamatot, ka darba līguma uzteikums atbildētājai ir pietiekami pamatots ar neatliekamu saimniecisku, organizatorisku, tehnoloģisku vai līdzīga rakstura pasākumu veikšanu uzņēmumā. Uzskata, ka darba devējam ir jāpierāda, ka darba līguma uzteikums darbiniekam ir objektīvi pamatots, neatliekams un nepieciešams, kā arī piemērotākais un taisnīgākais darba devēja lēmums konkrētajā gadījumā. Tāpat ir jāpierāda, ka nav iespējams veikt citus pasākumus, kas tik būtiski neskartu darbinieka tiesības turpināt darbu uzņēmumā.

Pastāv pamatotas šaubas par darba devēja veiktu reorganizatorisko pasākumu pietiekamu pamatotību, nepieciešamību un neatliekamību. Turklāt darba devējs nav pamatojis, kādēļ ir nepieciešamas likvidēt tieši atbildētājas darba vietu.

Norāda, ka ir izveidoti jauni kultūras centri, bet neviens konkurss uz vakantajām jaunizveidotajām amata vietām nav izsludināts un neviena no darba vietām nav piedāvāta atbildētājai.

Darba devējam ir pienākums savlaicīgi informēt darbinieku pirms lēmumu pieņemšanas, kuri var skart darbinieka intereses, it īpaši lēmumus, kuri var būtiski ietekmēt darba samaksu, darba apstākļus un nodarbinātību uzņēmumā. Ja darba devējs neveic konsultēšanos ar darbinieku pārstāvjiem, tad tiek liegta iespēja aizsargāt un pārstāvēt darbinieka tiesības un intereses.

Darba devējs nav ievērojis Darba likuma 11.pantā pirmās daļas 2.punkta, otrās un trešās daļas noteikumus, jo nav izrādījis iniciatīvu konsultēties ar darbinieku pārstāvjiem par darbinieku tiesību ievērošanu, nedz plānojot darbinieku skaitā samazināšanu, nedz īstenojot to, tādējādi prettiesiskā veidā, aizskarot atbildētājas tiesības uz viņas darba tiesību aizsardzību darbinieku skaita samazināšanas procesā.

Norāda, ka darba tiesiskajās attiecībās nav pieļaujama atšķirīga attieksme atkarībā no politiskās pārliecības. Saskaņā ar Darba likuma 29.panta pirmo un devīto daļu darba tiesisko attiecību pastāvēšanas laikā un uzteicot darba līgumu pret darbiniekiem ir aizliegta atšķirīga attieksme. Starp darba līguma uzteikuma pamatiem nav norādīts tāds kritērijs, ka pašvaldības darbinieka obligāta atrašanās vienā politiskā partijā ar pašvaldības priekšsēdētāju, tādēļ šis subjektīvais darba līguma uzteikuma pamats nav atzīstams par tiesisku darba attiecību izbeigšanas pamatu. Turklāt 2011.gada 28.novembrī atbildētāja tika pieņemta darbā par fotogrāfi, pamatojoties uz profesionāliem, nevis politiskiem kritērijiem.

Ņemot vērā, ka prasītājs nav pamatojis atbildētājas darba vietas likvidāciju, var secināt, ka šī darba vieta tika likvidēta, lai atbrīvotos no darbinieka, no kura savādāk darba devējs nebūtu varējis atbrīvoties.

Prasītājs ir piedāvājis turpināt darba tiesiskās attiecības, taču zemāk atalgotā amatā, kas turklāt neatbilst atbildētājas darba pieredzei un kvalifikācijai. Atbildētājai piedāvāja no 2014.gada 1.janvāra turpināt darba tiesiskās attiecības Baložu pilsētas kultūras namā par noformēšanas mākslinieci ar amata likmi 0,5 un mēnešalgu Ls 210,00. Uzskata, ka minētais piedāvājums ir pretrunā darbinieces tiesībām strādāt kvalifikācijai un darba spējām atbilstošā darbā un saņemt par to taisnīgu atlīdzību, tādējādi pasliktina darbinieka stāvokli. Darba devējs nav piedāvājis darbu jaunizveidotajā Kultūras centrā vai Tūrisma koordinācijas centrā.

Norāda, ka atbildētāja pilda savus darba līgumā paredzētos darba pienākumus, lai gan darba devējs apgalvo, ka atbildētājai ir nosakāma dīkstāve.

Lūdz tiesu noraidīt prasību par darba tiesisko attiecību izbeigšanu.

[3] Tiesas sēdē prasītājs savu prasību uzturēja. Paskaidroja, ka 2003.gada 1.jūnijā ir uzsākts Kultūras aģentūras finanšu audits, kura rezultātā konstatēta nesaimnieciska darbība un nelietderīgi tēriņi. Pašvaldība pieņēma lēmumu likvidēt Kultūras aģentūru un izveidot kultūras centrus. Funkcijas tika pārdalītas starp sešām iestādēm. Atbildētājai ir piedāvāts darba Baložu pilsētas kultūras namā par noformēšanas mākslinieci. Darbu piedāvāja mutvārdos. Līdz 2014.gada 14.janvārim nebija saņemta atbildētājas atbilde. Citu amatu nebija iespējas atbildētājai piedāvāt. Piedāvātā amata- noformēšanas mākslinieka pienākumos ir veidot kompozīcijas un fotografēt.

Paskaidroja, ka Kultūras aģentūras likvidācijas komisija izvērtēja amatu nepieciešamību. Šobrīd ir četru cilvēki, kuri veic šīs funkcijas

sabiedrisko attiecību nodaļā. Sabiedrisko attiecību nodaļā fotografēšanas pienākums ir tikai niecīga daļa no viņu pienākumiem. /pers. H/ strādā no 2014.gada 2.janvāra, /pers. I/ strādā no 2013.gada 28.oktobra. Ir informācija, ka /pers. I/ un /pers. H/ ir atbilstoša izglītība, bet pierādījumu minētajam nav. Sabiedrisko attiecību speciālistu amata aprakstos ir pieminēts, ka viņi pilda gan foto, gan video veikšanas pienākumus. Atbildētājas kvalifikācija neatbilst šim amatam pieprasītajai izglītībai. Sabiedrisko attiecību speciālista pienākumos ietilpst veidot relīzes, ko māca žurnālistikas katedrā.

Atzina, ka nodarbināja atbildētāju kā fotogrāfu arī dīkstāves laikā, lai atslogotu citus darbiniekus un tāpēc, ka arī dīkstāves laikā ir jāmaksā alga. Prasību uztur uz 101.panta pirmās daļas 9.punkta pamata, jo arodbiedrība nepiekrīt darbinieka atbrīvošanai no amata.

[4] Atbildētāja prasību neatzina. Paskaidroja, ka atbildētāja savā laikā ir veikusi sabiedrisko attiecību speciālista pienākumus Baložu pārvaldē par sabiedrisko attiecību speciālisti. Bija Stratēģijas un procesa vadītāja Kultūras aģentūrā un Doles tautas nama vadītāja. Strādājot par fotogrāfi ir nodarbojusies ar tīmekli vietni un ir sagatavojusi materiālus, kā arī gatavoja bukletu arī dīkstāves laikā. Atbildētājai ir Mākslas akadēmijas mākslas zinātņu teorijas izglītība, bet viņai nebija tādu dotību, lai vārētu stādāt kā mākslinieces nekādā jomā. Mākslinieka noformētāja amata pienākumi ir ar citu specifiku. Mākslas zinātne māca komunicēt un veidot vizuālus kadrus, saistībā ar reklāmas tēla veidošanu un fotografēšana nebija kompozīcijas, bet pasākumu fotografēšana. Atbildētāja pastāvīgi apmeklēja kursus, arī starptautiskus. Atzina, ka viņai nav izglītības sabiedriskajās attiecībās.

Paskaidroja, ka /pers. I/ salīdzinoši nesen ieguva bakalaura grādu, bet /pers. H/ tikai mācās. Minētais norāda, ka vismaz vienai no viņām izglītība ir sliktāka nekā atbildētājai. Nav ievērots Darba likumā noteiktais un šis amats atbildētājai nav piedāvāts.

Lūdz vērst uzmanību revīzijas ziņojumam, no kura izriet, ka nav saprotams, kādi bija šie saimnieciskie, organizatoriskie, tehnoloģiskie un līdzīga rakstura pasākumi, kuru dēļ nebija iespējams saglabāt atbildētājas amata vietu.

Atbildētāja rakstveidā vērsās pie prasītāja. Vēlējās strādāt amatā saistībā ar sabiedrisko attiecību speciālista pienākumiem.

Motīvu daļa

[5] Noklausoties pušu pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, iepazīstoties ar lietas materiāliem un novērtējot lietas izskatīšanas gaitā gūtos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir noraidāma.

Lietā nav strīda, ka 2011.gada 28.novembrī starp Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūru, tās direktora /pers. N/ personā, un /pers. C/ noslēgts darba līgums, ar kuru atbildētāja ir pieņemta darbā Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras fotogrāfa amatā uz nenoteiktu laiku. Minētais ir pierādīts ar 2011.gada 28.novembra Darba līgumu Nr.2-9/2011-21 (l.l.9-11).

Lietā nav strīda, ka atbildētāja ir Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras darbinieku arodbiedrības biedrs. Minētais ir pierādīts ar darbinieka apliecinājumu par dalību arodbiedrībā.

2014.gada 3.februārī Ķekavas novada pašvaldība iesniedza tiesā prasību par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar /pers. C/, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 9.punktu un apstākli, ka arodbiedrība nepiekrīt darba tiesisko attiecību izbeigšanai ar darbinieku.

[6] Prasītājs norāda, ka Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūra tika likvidēta un izveidoti kultūras centri. Atbildētājas amata vieta tika likvidēta.

Atbildētāja uzskata, ka prasītājs nepietiekami ir izvērtējis fotogrāfa amata nepieciešamību un nav konsultējies ar darbinieku pārstāvjiem, kā tas ir pielīgts Ķekavas novada pašvaldības aģentūras darba koplīgumā.

Ar lietas materiāliem pievienoto Ķekavas novada domes 2013.gada 27.septembra ārkārtas sēdes lēmumu ir pierādīts, ka pašvaldība nolēma likvidēt Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūru līdz 2013.gada 31.decembrim un izveidot Baložu pilsētas kultūras centru, Ķekavas pagasta kultūras centru, Daugmales pagasta kultūras centru un Tūrisma koordinācijas centru (l.l.12-14).

Iepriekš minētā lēmuma 16.punktā ir nolemts noteikt, ka Ķekavas novada pašvaldība, Baložu pilsētas kultūras centrs, Ķekavas pagasta kultūras centrs, Daugmales pagasta kultūras centrs, Tūrisma koordinācijas centrs un Jaunatnes iniciatīvu centrs ir Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras funkciju, tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas, lietvedības un arhīva pārņēmēja.

Tiesa atzīst, ka minēto ir pierādīts, ka notikusi Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras reorganizācija tādējādi, ka Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūra tika likvidēta, bet tās saistību un tiesību pārņēmēji ir noteikti Ķekavas novada pašvaldība, Baložu pilsētas kultūras centrs, Ķekavas pagasta kultūras centrs, Daugmales pagasta kultūras centrs, Tūrisma koordinācijas centrs un Jaunatnes iniciatīvu centrs.

Ar Ķekavas novada domes 2013.gada 1.oktobra rīkojumu Nr.1-21/13/282 ir izveidota Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras likvidācijas komisija (l.l.15). Par likvidācijas komisijas priekšsēdētāju ir iecelta /pers. O/.

2013.gada 8.novembrī Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras Likvidācijas komisijas priekšsēdētāja ir parakstījusi rīkojumu Nr.2-1/13/230, kurā ir nolemts no 2013.gada 30.decembra likvidēt septiņas amata vietas, tai skaitā fotogrāfa amata vietu, kuru ieņēma atbildētāja.

[6.1] Atbildētāja norāda, ka darba devējs nav konsultējies ar darbinieku un darbinieku pārstāvi par plānoto lēmumu.

Ķekavas novada pašvaldības aģentūras „Ķekavas kultūras aģentūra" darba koplīguma 2.1.2 punktā ir noteikts, ka darba devējs apņemas vismaz 14 dienas pirms lēmuma pieņemšanas, kas var skart darbinieku intereses vai būtiski ietekmēt darba samaksu, darba apstākļus un nodarbinātību Ķekavas kultūras aģentūrā, informēt darbinieku un administrācijas arodorganizācijas pārstāvjus par plānoto lēmumu (l.l.57).

Lietā nav gūti pierādījumi, ka pirms 2013.gada 8.novembra lēmuma pieņemšanas par septiņu amata vietu likvidēšanu, sarunas ar darbiniekiem vai arodorganizāciju būtu notikušas.

Tomēr minēto apstākli tiesa neuzskata par pietiekamu, lai noraidītu prasību par darba tiesisko attiecību pārtraukšanu ar atbildētāju, jo konsultāciju neesamība pati par sevi vēl nenozīmē, ka ir pamats saglabāt atbildētājas amatu.

[6.2] Atbildētāja norāda, ka fotogrāfa amata vietas likvidācija ir nepietiekami izvērtēta un uz tās nepieciešamību norāda apstāklis, ka atbildētāja dīkstāves laikā ir nodarbināta un veikusi savus fotogrāfa pienākumus. Arī Valsts kontroles Revīzijas ziņojumā ir norāde uz iestādes likvidācijas nepietiekamu izvērtēšanu.

Prasītājs neapstrīd, ka atbildētājai ir noteikta dīkstāve un dīkstāves laikā atbildētājai ir uzdots veikt pienākumus, kurus viņa iepriekš ir pildījusi. Tomēr prasītājs norādīja, ka atbildētājas nodarbinātība nenozīmē, ka šis amats ir nepieciešams, bet tas tika darīts, lai atslogotu citus darbiniekus un tāpēc, ka atbildētājai tāpat ir jāmaksā par dīkstāvi.

Ar lietas materiāliem pievienoto Ķekavas novada pašvaldības 2014.gada 24.februāra rīkojumu Nr.5-6.2/14/65 ir pierādīts, ka /pers. C/ ir noteikts izpildīt Sabiedrisko attiecību un konsultatīvās daļas vadītājas dotos uzdevumus (l.l.103). Arī 2013.gada 17.aprīlī Ķekavas novada pašvaldības izpilddirektors ar rīkojumu Nr.5-6.2/14/147 ir uzdevis atbildētājai pildīt Sabiedrisko attiecību un konsultatīvās daļas vadītāja dotos darba uzdevumus (l.l.119).

Tiesa neuzskata, ka atbildētājas nodarbinātība liecinātu, par fotogrāfa amata kā atsevišķa amata nepieciešamību. Tiesību normas neuzliek darba dēvējam pienākumu atstādināt darbinieku, ar kuru vēlas pārtraukt darba tiesiskās attiecības, no darba vai noteikt viņam dīkstāvi. Darba devējs tiesīgs nodarbināt viņu līdz pat darba tiesisko attiecību pārtraukšanas brīdim. Tomēr minētais nepārprotami norāda, ka tieši sabiedrisko attiecību nodaļa veic funkcijas, kuras agrāk ietilpa atbildētājas kā fotogrāfes darba pienākumos.

2014.gada 14.maija Latvijas Republikas Valsts kontroles Revīzijas ziņojuma 249.punktā ir teikts, ka izvērtējot revidējamās vienības iesniegtos ar Kultūras aģentūras likvidāciju saistītos dokumentus, konstatēts, ka šajos dokumentos nav minēts pamatojums un argumenti, kas apliecinātu Pašvaldības rīcības nepieciešamību atkarībā no lietderīguma, efektivitātes un citiem normatīvajā aktā noteiktajiem pamatprincipiem.

Tiesa atzīst, ka Valsts kontroles Revīzijas ziņojumā ir konstatēts, ka pašvaldība nav pietiekami izvērtējusi Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras likvidācijas nepieciešamību, tomēr minētais konstatējums nepadara pašvaldības lēmumus par Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras likvidāciju par spēkā neesošiem. Tāpat ziņojums nepadara par spēkā neesošu Ķekavas novada pašvaldības kultūras aģentūras likvidācijas komisijas priekšsēdētājas rīkojumu par atbildētājas amata likvidēšanu.

Tiesa atzīst par pamatotu prasītāja apgalvojumu, ka tiesas kompetencē neietilpst to apstākļu izvērtēšana, kas bija par pamatu iestādes likvidācijai vai amata vietas samazināšanai. Tiesai ir tikai jākonstatē, ka šāds fakts ir noticis un tas ir pierādāms ar iestādē pieņemtajiem un spēkā esošiem lēmumiem un rīkojumiem.

Izvērtējot iepriekš minēto, tiesa secina, ka atbildētājas argumenti par to, ka prasītājs ir nepietiekami izvērtējis amata vietas likvidācijas nepieciešamību un nav konsultējies ar darbinieku pārstāvjiem, neietekmē prasītāja tiesību prasīt darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar darbinieku, ja ir spēkā esoši iestādes lēmumi un rīkojumi par iestādes likvidāciju un darba vietas samazināšani.

[7] Atbildētāja norāda, ka prasītājs ir nokavējis prasības celšanas termiņu.

Darba likuma 110.panta ceturtajā daļā noteikts, *ja darbinieku arodbiedrība nepiekrīt darba līguma uzteikumam, viena mēneša laikā no atbildes saņemšanas dienas darba devējs var celt prasību tiesā par darba līguma izbeigšanu*.

Lietā nav strīda, ka prasītājs 2013.gada 28.novembrī ir lūdzis arodbiedrībai piekrišanu darba līguma izbeigšanai ar atbildētāju. Minētais ir pierādīts ar 2013.gada 28.novembra Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūras Likvidācijas komisijas priekšsēdētājas iesniegumu Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūras darbinieku arodbiedrības valdei (l.l.21-22). Ar 2013.gada 6.decembra Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūras darbinieku arodbiedrības atbildi ir pierādīts, ka piekrišana darba tiesisko attiecību izbeigšanai ar atbildētāju nav dota (l.l.23).

Ar 2014.gada 7.janvāra Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūras Likvidācijas komisijas priekšsēdētājas iesniegumu Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūras darbinieku arodbiedrības valdei ir pierādīts, ka prasītājs atkārtoti ir lūdzis arodbiedrībai piekrišanu par darba līguma izbeigšanu ar atbildētāju (l.l.32-34). 2014.gada 15.janvārī ir saņemta atbilde, ka arodbiedrība nepiekrīt darba līguma izbeigšanai ar atbildētāju.

Tiesa atzīst, ka prasītājs ir ievērojis Darba likuma 110.panta ceturtajā noteikto prasības celšanas termiņu, jo prasība tiesā ir celta 2014.gada 3.februārī, kas ir mazāk kā mēneša laikā no 2014.gada 15.janvārī saņemtās arodbiedrības atbildes.

Apstāklis, ka prasītājs iepriekš ir lūdzis piekrišanu arodbiedrībai un pēc tam mēneša laikā nav cēlis prasību, neliedz prasītājam to

darīt atkārtoti, ja netiek pārkāpti citi Darba likumā noteiktie darba līguma uzteikuma izteikšanas termiņi.

[8] Prasītājs lūdz izbeigt darba tiesiskās attiecības ar /pers. C/, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 9.punktu, jo arodbiedrība nepiekrita darba tiesisko attiecību izbeigšanai ar darbinieku.

Darba likuma 101.panta pirmās daļas 9.punkta pamata, kurš nosaka, ka *darba devējam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu, vienīgi pamatojoties uz apstākļiem, kas saistīti ar darbinieka uzvedību, viņa spējām vai ar saimniecisku, organizatorisku, tehnoloģisku vai līdzīga rakstura pasākumu veikšanu uzņēmumā (..) tiek samazināts darbinieku skaits.*

Minētā panta ceturtajā daļā noteikts, ka *uzteikt darba līgumu šā panta pirmās daļas 6., 7., 8. un 9.punkta minēto iemeslu dēļ ir atļauts, ja darba devējam nav iespējams darbinieku ar viņa piekrišanu nodarbināt citā darbā tai pašā vai citā uzņēmumā*.

No minētajām tiesību normām izriet, ka darbinieku skaita samazināšanas dēļ darba tiesisko attiecību pārtraukšana ar darbinieku ir pieļaujama tikai tādā gadījumā, ja darba devējam nav iespējams darbinieku nodarbināt citā darbā tai pašā vai citā uzņēmumā.

Savukārt Darba likuma 108.pantā ir noteikts, kā ir izvērtējami darbinieki, kuriem ir tiesības turpināt darba tiesiskās attiecības.

Tiesa konstatē, ka atbildētājas amats – fotogrāfs, bija vienīgais šāda veida amats Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūrā un tas tika likvidēts. Līdz ar to prasītājam nebija jāizvērtē atbildētājas priekšrocības palikšanai darbā ar citu darbinieku priekšrocībām.

Tomēr prasītājam bija pienākums ievērot Darba likuma 101.panta ceturtajā daļā noteiktais pienākumus piedāvāt atbildētājai darbu tai pašā vai citā uzņēmumā.

Lietā nav strīda, ka prasītājs ir piedāvājis atbildētājai mākslinieka noformētāja amatu Baložu pilsētas kultūras namā, bet atbildētāja no tā ir attiekusies, jo viņai neesot atbilstoša kvalifikācija. Tāpat lietā nav strīda, ka atbildētājai ir Latvijas Mākslas akadēmijas izglītība.

Atbildētāja norādīja, ka viņai ir atbilstošas spējas sabiedrisko attiecību speciālista amatā, bet darba devējs minēto nav izvērtējis. Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka atbildētāja iepriekš ir strādājusi kā sabiedrisko attiecību speciāliste Baložu pārvaldē, bijusi Stratēģijas un procesa vadītāja Kultūras aģentūrā un bijusi Doles tautas nama vadītāja. Prasītājs neapstrīdēja, ka atbildētāja iepriekš ir strādājusi šajos amatos.

Lietā nav gūti pierādījumi, ka prasītājs, izvērtējot atbildētājas atbilstību vienam vai otram amatam būtu ņēmis vērā arī atbildētājas iepriekš gūto pieredzi citos amatos. Kaut arī prasītājs norādīja, ka ir izvērtējis atbildētājas personas lietas dokumentus, lietā nav pierādīts, ka prasītājs ir vērtējis kaut ko vairāk, kā tikai atbildētājas izglītību.

Turklāt tiesai ir pamats apšaubīt prasītāja norādīto, ka pašvaldībā bija tikai noformēšanas mākslinieka, vokālā pedagoga, tautas deju kolektīva vadītāja, kormeistara un vokālā ansambļa vadītāja amati Baložu pilsētas kultūras namā. Tiesa konstatē, ka 2013.gada 8.novembrī Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūras Likvidācijas komisijas priekšsēdētāja izsūtīja Ķekavas novada pašvaldības iestādēm pieprasījumu sniegt informāciju par vakantajām vietām. Tai skaitā pieprasījums tika izsūtīts arī Ķekavas novada pašvaldības izpilddirektoram. Lietā nav gūti pierādījumi, ka Ķekavas novada pašvaldības izpilddirektors būtu ziņojis par vakantajām darbinieku amata vietām. Tomēr tiesai ir pamats uzskatam, ka šajā laika periodā Ķekavas novada pašvaldībā bija brīva Sabiedrisko attiecību speciālista vieta.

Par minēto liecina 2014.gada 19.maija Ķekavas novada pašvaldības izziņa Nr.1-25/14/287, ar kuru ir pierādīts, ka Ķekavas novada pašvaldībā sabiedrisko attiecību un konsultatīvā atbalsta daļā par sabiedrisko attiecību speciālistu strādā /pers. I/ no 2013.gada 22.oktobra un /pers. H/ no 2014.gada 2.janvāra.

Tiesa konstatē, ka rīkojums par atbildētājas amata vietas likvidāciju bija pieņemts 2013.gada 8.novembrī, līdz ar to atzīstams, ka darbiniece /pers. H/ Sabiedrisko attiecību konsultatīvā atbalsta daļā ir uzsākusi darbu jau pēc tam, kad bija izlemts par atbildētājas darba vietas likvidāciju. Savukārt otra darbiniece darbu ir uzsākusi 2013.gada 22.oktobrī, tas ir pēc tam, kad bija izlemts par Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūras likvidāciju 2013.gada 27.septembrī.

Par to, ka prasītājs nav vērtējis visas iespējas nodarbināt darbinieci citos amatos pašvaldībā un tās iestādēs, liecina arī tas apstāklis, ka 2013.gada 8.novembra Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūras Likvidācijas komisijas priekšsēdētājas rīkojuma nr.2-1/13/230 2.punktā rīkojuma izdevējs ir analizējis Augstākās tiesas praksi attiecībā uz darbinieka priekšrocību novērtējuma nepieciešamību darbinieku skaita samazināšanas gadījumā. Norādīts, ka novērtējums nav nepieciešams, ja paredzēts atlaist vienīgo darbinieku, kas veica uzņēmumā attiecīgo darbu (l.l.16). Tiesa atzīst par pamatotu prasītāja norādi, ka nav nepieciešams izvērtēt atbildētājas priekšrocības palikšanai amatā, bet atbildētājas spēju izvērtēšana ir nepieciešama, lai izlemtu par atbildētājas spējām ieņemt citus amatus.

Turklāt, kā tiesas sēdē norādīja atbildētājas pārstāve, prasītāja atsauce uz to, ka sabiedrisko attiecību speciālistam ir nepieciešama žurnālistikas izglītība nav pamatota, jo darbiniecei /pers. H/, kura ir pieņemta darbā 2014.gada 2.janvārī nav šim amatam atbilstošas izglītības. Prasītājs nevarēja iesniegt pierādījums, ka norādītu uz pretējo.

Tiesa atzīst, ka nav gūti pierādījumi, ka prasītājs būtu izvērtējis ne tikai atbildētājas izglītību, bet arī spējas, un būtu piedāvājis viņai brīvās amata vietas atbilstoši spējām.

[9] Atbildētāja savos paskaidrojumos, norāda, ka prasītājs ir pieļāvis atšķirīgu attieksmi pret darbinieci, jo viņa ir vienā politiskā partijā ar /pers. V/. Starp darba līguma uzteikuma pamatiem nav norādīts tāds kritērijs, ka pašvaldības darbiniekam ir jāatrodas vienā politiskā partijā ar pašvaldības priekšsēdētāju, tādēļ šis subjektīvais darba līguma uzteikuma pamats nav atzīstams par tiesisku darba

attiecību izbeigšanas pamatu. Uzskata, ka tādējādi prasītājs vēlas atbrīvoties no nevēlamiem darbiniekiem.

Darba likuma 29.pants nosaka, ka *dibinot darba tiesiskās attiecības, kā arī darba tiesisko attiecību pastāvēšanas laikā, it īpaši paaugstinot darbinieku amatā, nosakot darba apstākļus, darba samaksu vai profesionālo apmācību, vai kvalifikācijas paaugstināšanu, kā arī uzteicot darba līgumu, aizliegta atšķirīga attieksme atkarībā no darbinieka dzimuma*.

Savukārt minētā panta devītajā daļā noteikts, ka *šā panta, kā arī šā likuma 32.panta pirmās daļas, 34., 48., 60. un 95.panta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar attiecīgo tiesību būtību, attiecas arī uz atšķirīgas attieksmes aizliegumu atkarībā no darbinieka rases, ādas krāsas, vecuma, invaliditātes, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem*.

Tiesa konstatē, ka prasītāja savos paskaidrojumos ir norādījusi, ka uzskata, ka pret viņu tiek izmantota atšķirīga attieksme, pamatojoties uz politisko pārliecību. Kaut arī lietā nav gūti pierādījumi par to, ka atbildētāja un /pers. V/ ir vienā partijā, kas ir atšķirīga no pašvaldības priekšsēdētāja politiskās partijas, prasītājs šo atbildētājas argumentu nav apstrīdējis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajā daļā noteiktajam, ka *pusei nav jāpierāda fakti, kurus likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse,* tiesa atzīst, ka atbildētājai nav jāpierāda fakts, ka viņa ir vienā politiskā partijā ar /pers. V/ un tā ir atšķirīga no tās politiskās partijas, kurā ir pašvaldības priekšsēdētājs.

Atbilstoši Darba likuma 29.panta trešajā daļā un devītajā daļā noteiktajam, ja darbinieks ir norādījis uz apstākļiem, kas varētu būt par pamatu darbinieka diskriminācijai, tad darba devēja pienākums ir pierādīt, ka atšķirīga attieksme nav bijusi vai tā ir bijusi pamatota ar veicamā darba specifiku.

Tiesa konstatē, ka prasītājs nav iesniedzis tiesā pierādījumus, ka atšķirīga attieksme pret atbildētāju viņas politiskā pārliecības dēļ nav notikusi. Līdz ar to atzīstams, ka lietā nav gūti pierādījumi, ka, uzsakot darba līgumu, prasītājs ir vadījies tikai no darba likumā noteiktajiem darba līguma uzteikšanas kritērijiem un nav pieļāvis atšķirīgu attieksmi pret atbildētāju.

[10] Kaut arī tiesa ir atzinusi, ka ir notikusi Ķekavas novada pašvaldības Kultūras aģentūras reorganizācija, to likvidējot, kā arī ir notikusi atbildētājas amata vietas samazināšana, tiesai nav pamata izbeigt darba līgumu ar /pers. C/, jo tiesa nekonstatēja, ka prasītājs būtu izvērtējis atbildētājas spējas ieņemt pašvaldībā esošos brīvos amatus un nepierādīja, ka nav pieļāvis atšķirīgu attieksmi. Līdz ar to, tiesa secina, ka prasība par darba tiesisko attiecību pārtraukšanu ar /pers. C/ ir noraidāma.

[11] Atbildētāja lūdz piedzīt ar lietas vešanu saistītos izdevumus EUR 150,00 apmērā.

Civilprocesa likuma 44.panta trešajā daļā noteikts, *ja prasību noraida, ar lietas vešanu saistītos izdevums piespriež no prasītāja par labu atbildētājam*.

Ar lietas materiāliem pievienoto Latvijas zvērinātu advokātu kolēģijas kvīti Nr.00540 ir pierādīts, ka atbildētājai ir radušies izdevumi EUR 150,00 apmērā, kas ir samaksāti zvērinātai advokātei Ilzei Kajakai.

Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta e) apakšpunktā ir noteikts, ka ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros: izdevumi advokāta palīdzības samaksai atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura, to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 euro.

Ņemot vērā, ka tiesa prasību ir noraidījusi, un izdevumi advokāta palīdzības saņemšanai nepārsniedz Civilprocesa likuma 44.panta pirmās 1.punktā noteikto apmēru, tad no prasītāja par labu atbildētājai ir piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi EUR 150,00 apmērā.

[12] Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajā daļā un 39.pantā noteiktajam, no prasītāja par labu valstij ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti līdz lietas izskatīšanai EUR 3,66 apmērā, kas veidojas, ja no tiesas izdevumiem, kas radušies lietas izskatīšanas laikā EUR 8,36 atņem prasītāja samaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos uzdevumus EUR 4,70.

[13] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantā noteiktajam, sprieduma izpildei nosakāms labprātīgās izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 34., 42., 92., 93., 96., 97., 193., 194., 204.^{1}, tiesa

n o s p r i e d a

noraidīt Ķekavas novada pašvaldības prasību par 2011.gada 28.novembra darba līguma izbeigšanu ar /pers. C/.

Piedzīt no Ķekavas novada pašvaldības, reģistrācijas numurs 90000048491, **par labu /pers. C/**, personas kods /personas

kods/, ar lietas vešanu saistītos izdevumus EUR 150,00 apmērā.

Piedzīt no Ķekavas novada pašvaldības, reģistrācijas numurs 90000048491, **par labu valstij** ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 3,66 apmērā.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei termiņu - 10 dienas no sprieduma stāšanās spēkā. Labprātīgi izpildot nolēmumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 21.jūlijā.

Tiesnese